R.
PERPUSTAKAAN UNIVERSITI MALAYA
ACH - 8463
INVC 15/12/99

GHALAṬ DALAM AKAD KONTRAK : SATU KAJIAN MENGIKUT UNDANG-UNDANG MU`AMALAT ISLAM

OMAR BIN SAID

APRIL 1999
JABATAN SYARIAH DAN UNDANG-UNDANG
AKADEMI PENGAJIAN ISLAM
UNIVERSITI MALAYA

Perpustakaan Universiti Malaya
A509083558

Dimikrofiskan pada 26.04.2000
No. Mikrofis 14596
Jumlah Mikrofis 2
HAMSIAH BT. MOHAMAD ZAHARI
UPR UNIT REPROGRAFI
PERPUSTAKAAN UTAMA
UNIVERSITI MALAYA

Ghalaṭ Dalam Akad Kontrak : Satu Kajian Mengikut Undang-undang Mu`amalat Islam

Omar bin Said

Disertasi ini dikemukakan bagi memenuhi sebahagian dari keperluan
Ijazah Sarjana Syariah secara berkursus dan disertasi

April 1999

Jabatan Syariah dan Undang-undang
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya

Abstrak

Kajian ini merupakan satu kajian yang menganalisis mengenai konsep ***ghalaṭ*** dalam fiqh Islam. Pendapat ulama terkemuka dalam Islam merupakan asas kepada hukum ***ghalaṭ*** meskipun mereka tidak membahaskannya dalam satù topik yang khusus. Manakala pendapat sarjana moden juga diketengahkan kerana mereka mempunyai konsep ***ghalaṭ*** yang lebih jelas dan teratur dalam fiqh.

Satu takrifan yang sesuai dengan ***ghalaṭ*** agak sukar dikemukakan kerana terdapat percanggahan pendapat samada ia merupakan sesuatu yang objektif atau subjektif. Tetapi penulis lebih cenderong kepada konsep objektif kerana mudah untuk difahami dan digambarkan.

Perbandingan undang-undang di antara Fiqh, Undang-undang Sivil Mesir 1949 dan Undang-undang Kontrak Malaysia dapat memperlihatkan beberapa persamaan dan perbezaan antara ketiga-tiga perundangan. Sememangnya Undang-undang Sivil Mesir 1949 mempunyai pengaruh Islam yang dominan tetapi mereka lebih terpengaruh dengan mazhab Hanafī dalam memberi penyelesaian kepada konsep ***ghalaṭ*** ini. Manakala Undang-undang Kontrak Malaysia juga mempunyai beberapa persamaan dengan mazhab Hanafī kerana lebih menekankan konsep boleh batal.

Abstract

The research attempts to analyse the concept of mistake or ***ghalat*** in the Shariah Law. The opinion of prominent scholars in the Islamic Law on the concept of mistake is quite basic and their discussion of the topic are mentioned in various subjects.. The view of modern Islamic scholars in this matter on the other hand is much clearer and arranged in more systematic fashion.

The meaning of mistake is difficult to establish because there is considerable disagreement among the jurists whose use of methodology various from subjective and objective one. This research uses subjective methodology in discussing the subject of mistake.

In addition, a comparative study of the Shariah Law, the Civil Law of Egypt 1949 and the Malaysian Law of Contract has been made in this research. The aim of this comparison is to elucidate some points of similarity and difference on the concept of mistake between these systems of laws. The Civil Law of Egypt 1949 and the Malaysian Law of Contract appear to be similar to that of the Hanafi school in their approach to the concept of mistake, in respect that a contract is voidable if it is effected by element of mistake.

Penghargaan

Pertama, saya mengucapkan syukur kepada Allah S.W.T kerana dengan limpah dan kurniaNya sahajalah tesis ini dapat diselesaikan.

Tidak lupa juga, terima kasih juga diucapkan kepada ketua Jabatan Syariah dan Undang-undang, Akademi Pengajian Islam, Dr Ahmad Hidayat bin Buang selaku penyelia tesis ini kerana memberi tunjukajar serta teguran untuk menghasilkan penulisan ini.

Terima kasih juga kepada pihak Perpustakaan Utama Universiti Malaya, Perpustakaan Za'ba Universiti Malaya, Perpustakaan Undang-undang Universiti Malaya, Perpustakaan Universiti Islam Antarabangsa Malaysia dan Perpustakaan Awam Pusat Islam, Kuala Lumpur kerana merupakan pusat rujukan utama penulis untuk menyelesaikan tesis ini.

Terima kasih juga kepada kedua ibubapa, Hj Said dan Hajjah Asmah dan keluarga kerana mendidik, mengasuh dan berkorban untuk kepentingan penulis sehingga tesis ini dapat disempurnakan. Tidak lupa juga terima kasih buat Abang Nawi, Kak Tipah dan Long Ya yang banyak membantu semasa menetap di Kuala Lumpur.

Tidak lupa juga kepada teman-teman seperbincangan dan seperjuangan, Haji Samsuri, Jaafar, Hanif dan Asmak yang memberi teguran, cadangan dan sebagainya terhadap penulisan ini.

Akhirnya penulis berdoa semuga sumbangan yang diberikan untuk menghasilkan kajian ini mendapat ganjaran yang setimpal dari Allah S.W.T.

Omar bin Said,
Jabatan Syariah dan Undang-undang,
Akademi Pengajian Islam,
Universiti Malaya.

Transliterasi

Transliterasi perkataan yang digunakan dalam disertasi ini mengikut sistem transeliterasi yang dikeluarkan oleh DBP.

Konsanan

Huruf Arab	Huruf Rumi
ا	–
ب	b
ت	t
ث	th
ج	j
ح	ḥ
خ	kh
د	d
ذ	dh
ر	r
ز	z
س	s
ش	sy
ص	ṣ
ض	ḍ
ط	ṭ
ظ	ẓ

Huruf Arab	Huruf Rumi
ع	`
غ	gh
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
و	w
ه ، ـه	h
ء	'
ي	y
ة	t

Vokal

i. Pendek		ii. Panjang		iii. Diftong	
ــَــ	a	ـَا	ā	اَيْ	ay
ــِــ	i	ـِي	ī	اَوْ	aw
ــُــ	u	ـُو	ū		

Kependekan

All ER	-	All England Reports
Bhd	-	Berhad
Ch.D	-	Chancery Division
Cet	-	Cetakan
Co	-	Company
DBP	-	Dewan Bahasa dan Pustaka
Dr	-	Doktor
H & C	-	Hurlstone & Coltman
Ibid	-	Di tempat yang sama
Jil	-	Jilid / Juzu'/ Mujalladat
Ltd	-	Limited
Op.cit.	-	In the work cited
Prof	-	Profesor
R.a	-	Radiyallahu`anh
S.a.w	-	Sallallah `alayh wasallam
Sdn	-	Sendirian
S.w.t	-	Subhanahu wa ta`ala
T.t.	-	Tiada tarikh
V	-	Versus
M.s	-	Muka surat
MLJ	-	Malayan Law Journal

Senarai Kes

Cundy v. Lindsay [1874-1800] All ER Rep 1149

Lewis v. Avery [1971] 3 All ER 907

Leaf v. International Galleries [1950] All ER 1175

Oh Hiam & Ors v. Tham Kong [1980] 2 M.L.J 159

Raffles v. Wichehaus [1864] 2 H & C 906

Riverlate Properities v. Paul [1975] Ch 133

Seck v. Wong & Lee [1940] M.L.J Rep 146

Serangoon Garden Estate Ltd v. Mariam Chye [959] M.L.J 113

Tamplin v. James [1880] 15 Ch D. 55

Senarai Statut

Akta Kontrak Malaysia 1950

Akta Kontrak Malaysia 1950 (semakan 1974, Akta 36 seksyen 21, 22 dan 23)

Undang-undang Sivil Mesir 1949 (Perkara 120, 121, 122, 23 dan 24)

Majallah al-Ahk ām al-`Adliyyah 1868.

Kandungan	**Halaman**

Abstrak	i
Penghargaan	iii
Transliterasi	v
Kependekan	vii
Senarai Kes	viii
Senarai Statut	ix

BAB PERTAMA

PENDAHULUAN

1.1. Latarbelakang Masalah	1
1.2. Objektif Kajian	4
1.3. Skop Kajian	5
1.4. Metodologi Kajian	7
1.5. Kajian Lampau	9

BAB KEDUA

DEFINISI *GHALAṬ* DALAM PERUNDANGAN ISLAM

2.1. Huraian Maksud Perkataan ***Ghalaṭ*** Dan Akad	14
2.2. Pensyariatan ***Ghalaṭ*** dalam Akad	17
2.3. Konsep ***Ghalaṭ***	20

2.4. Pendapat Ulama Mazhab Mengenai ***Ghalaṭ*** 22

2.5. Pandangan Sarjana Islam Moden Mengenai ***Ghalaṭ*** 24

BAB TIGA

KESAN *GHALAṬ* TERHADAP AKAD

3.1. Pembahagian ***Ghalaṭ*** 33

3.2. ***Ghalaṭ*** Pada Barangan 33

3.2.1. ***Ghalaṭ*** Pada Jenis Barangan 34

3.2.2. ***Ghalaṭ*** Pada Sifat Barang Yang Membawa Kepada Perbezaan Yang Ketara Dari Segi Faedah Dan Manafaat 45

3.2.3. ***Ghalaṭ*** Pada Sifat Barang Yang Disukai 45

3.3. ***Ghalaṭ*** Pada Individu 50

3.4. ***Ghalaṭ*** Pada Harga Barang 53

3.4.1. Definisi ***al-Ghubn*** 53

3.4.2. Pembahagian ***al-Ghubn*** 54

3.4.3. ***Al-Ghubn*** Berserta Dengan ***al-Taghrīr*** 56

3.4.4. ***Al-Ghubn*** Yang Mempunyai Unsur ***Ghalaṭ*** 59

3.5. ***Ghalaṭ*** Pada Hukum-hakam Syariah 61

3.6. Kaedah Untuk Mengetahui ***Ghalaṭ*** Dalam Akad 62

BAB EMPAT

PERBANDINGAN KONSEP *GHALAT* DI ANTARA FIQH, UNDANG-UNDANG KONTRAK MALAYSIA DAN UNDANG-UNDANG SIVIL MESIR 1949

4.1. Perbezaan Definisi 72

4.2. Perbezaan Pembahagian 74

4.2.1. ***Ghalat*** Pada Barangan 75

4.2.2. ***Ghalat*** Pada Individu 79

4.2.3. ***Ghalat*** Pada Harga 82

4.2.4. ***Ghalat*** Pada Undang-undang 83

4.3. ***Ghalat*** Satu Pihak Dan Dua Pihak 86

4.4. Kesan ***Ghalat*** Pada Akad 91

BAB LIMA

KESIMPULAN

5.1. Kritikan Dan Saranan 105

5.2. Penutup 108

Bibliografi 109

Lampiran